

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 605 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

**om Tysklands nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Tysklands
stabilitetsprogram 2023**

{SWD(2023) 605 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Tysklands nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer², særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241³ om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023⁴, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Tyskland blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Tysklands udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.
- (3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.
- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "*En industriplan for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder*"⁵ for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonul teknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "*EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030*"⁶, der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en væksthæmmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

⁴ COM(2022) 780 final.

⁵ COM(2023) 62 final.

⁶ COM(2023) 168 final.

- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.
- (6) REPowerEU-forordningen⁷, der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettoindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO2-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.
- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning⁸. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁸ COM(2023) 141 final.

retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU⁹. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaseerede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 28. april 2021 indgav Tyskland sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Tysklands genopretnings- og resiliensplan¹⁰. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Tyskland på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 24. april 2023 forelagde Tyskland sit nationale reformprogram 2023 og den 26. april 2023 sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Tysklands halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Tyskland¹¹ 2023. Heri foretages der en vurdering af Tysklands fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Tysklands gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer.

⁹ COM(2022) 583 final.

¹⁰ Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Tysklands genopretnings- og resiliensplan (ST 10158/21 og 10158/21 ADD 1).

¹¹ SWD(2023) 605 final.

Rapporten indeholder også en vurdering af Tysklands fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

- (12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Tyskland efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjorde resultatet heraf den 24. maj 2023¹². Den konkluderede, at Tyskland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig er det vedvarende store overskud på de løbende poster, som bl.a. afspejler afdæmpede investeringer i forhold til opsparing, hvilket har grænseoverskridende relevans, gradvist blevet reduceret, senest i forbindelse med energikrisen, men forventes at stige markant. Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster faldt langsomt frem til 2019 i en situation med en let stigende indenlandsk investeringskvote og en faldende handelsbalance, der siden har været præget af usædvanlige økonomiske omstændigheder. Overskuddet faldt markant i 2022 som følge af højere importpriser på energi samtidig med en indsnævring af handelsoverskuddet ekskl. energi og et opsving i turismeimporten. I 2022 lå overskuddet fortsat over det niveau, der svarer til landets grundlæggende forhold, og det forventes at stige markant i 2023 og forblive næsten uændret i 2024, og det forventes at holde sig under PMU-tærsklen. Lønningerne forventes at stige kraftigt, hvilket understøtter den indenlandske efterspørgsel, mens enhedslønomsprognoserne muligvis vil stige hurtigere end i resten af euroområdet. Ikke desto mindre bremses forbruget og investeringerne midlertidigt af den høje inflation. I de seneste år er boligpriserne steget kraftigt, selv om har været aftagende siden midten af 2022. Boligudbuddet kan i en situation med lave boliginvesteringer ikke indhente efterspørgslen, hvilket kan øge risikoen for overvurdering. En rettidig og effektiv gennemførelse af de offentlige investeringsinitiativer og fjernelse af hindringer for investeringer ville have en positiv indvirkning på indsatsen for yderligere at reducere sårbarhederne.
- (13) Ifølge data valideret af Eurostat¹³ faldt Tysklands offentlige underskud fra 3,7 % af BNP i 2021 til 2,6 % af BNP i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 69,3 % af BNP ved udgangen af 2021 til 66,3 % af BNP ved udgangen af 2022. Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen en rapport i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF¹⁴. I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Tyskland, eftersom landets underskud forventes at overstige traktatens referenceværdi på 3 % af BNP i 2023. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. I overensstemmelse med meddelelsen af 8. marts 2023¹⁵ foreslog Kommissionen ikke at indlede nye procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023. Kommissionen påpegede, at den vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023. Tyskland bør tage hensyn hertil ved gennemførelsen af sit budget for 2023 og udarbejdelsen af sit udkast til budgetplan for 2024.
- (14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finansielle foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af de stigende energipriser. I 2022 omfattede sådanne indtægtsreducerende foranstaltninger en nedsættelse af

¹² SWD(2023) 629 final.

¹³ Eurostat-euroindikatorer, 47/2023, 21.4.2023.

¹⁴ COM(2023) 631 final af 24.5.2023.

¹⁵ COM(2023) 141 final af 8.3.2023.

energiafgiften på brændstoffer og en nedsættelse af moms på gas og fjernvarme. Samtidig omfattede sådanne udgiftsforøgende foranstaltninger et engangsbeløb som tilskud til afbødning af de høje energipriser og betaling af decemberregningen for private gasforbrugere. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 1,2 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetudgifterne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige covid-19-nødforanstaltninger til 0,8 % af BNP i 2022 fra 4,2 % i 2021.

- (15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Tyskland¹⁶ i 2022 fastholder en understøttende finanspolitisk kurs, som omfatter finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholder nationalt finansierede investeringer.
- (16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs¹⁷ i 2022 understøttende med -2,7 % af BNP som henstillet af Rådet. Som henstillet af Rådet fortsatte Tyskland med at støtte genopretningen med investeringer finansieret af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,2 % af BNP i 2022 (0,3 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs¹⁸. Tyskland opretholdt derfor nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig indebar væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et ekspansivt bidrag på 2,4 procentpoint til den finanspolitiske kurs. Dette betydelige ekspansive bidrag omfattede den yderligere virkning af finanspolitiske foranstaltninger til afhjælpning af de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne (yderligere nettobudgetomkostninger på 1,2 % af BNP) samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,1 % af BNP). Samtidig mindskede skattenedsættelser i indkomstbeskatningen de offentlige indtægter og bidrog også (0,1 % af BNP) til væksten i de primære løbende nettoudgifter. Det betydelige ekspansive bidrag fra nationalt finansierede løbende udgifter skyldtes kun delvist foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine. Tyskland holdt derfor ikke i tilstrækkelig grad væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.
- (17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet, er realistisk. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 0,2 % i 2023 og 1,8 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en lignende realvækst i BNP på 0,2 % i 2023 og 1,4 % i 2024.

¹⁶ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 18).

¹⁷ Den finanspolitiske kurs beregnes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet de covid-19-kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger udelukkes, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

¹⁸ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et ekspansivt bidrag på 0,4 procentpoint af BNP. Dette bidrag vedrører hovedsagelig nationalisering og rekapitalisering af engrosgasleverandører i Tyskland med henblik på at garantere energisikkerheden.

- (18) I sit stabilitetsprogram for 2023 forventer regeringen, at det offentlige underskud vil stige til 4¼ % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 afspejler hovedsagelig de ekstra udgifter til energiprisbremser på gas og elektricitet. Ifølge programmet vil den offentlige gældskvotestige fra 66,3 % ved udgangen af 2022 til 67¾ % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 2,3 % af BNP i 2023. Dette er lavere end det underskud, der forventes i stabilitetsprogrammet, hovedsagelig på grund af en antagelse om lavere udgifter til energiprisbremserne. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvotestige være lavere og udgøre 65,2 % ved udgangen af 2023. Forskellen skyldes det lavere underskud.
- (19) Den offentlige saldo forventes i 2023 fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af de stigende energipriser. De består af nye foranstaltninger sammenlignet med 2022, navnlig energiprisbremserne på gas og elektricitet. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes delvis af afgifter på energileverandørernes uventede fortjenester, dvs. en afgift, der pålægges gas- og elproducenter. Hvis der tages hensyn til disse indtægter, forventes støtteforanstaltningernes nettobudgetomkostninger ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 2,0 % af BNP i 2023¹⁹. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være målrettet til de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, selv om mange af dem bevarer prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås omfanget af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages hensyn til ved vurderingen af overholdelsen af henstillingen for 2023, i Kommissionens forårsprognose 2023 at udgøre 0,5 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,3 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stabilt i forhold til 2022. Endelig forventes den offentlige saldo i 2023 at nyde godt af udfasningen af de midlertidige covid-19-nødforanstaltninger på 0,8 % af BNP.
- (20) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet²⁰, at Tyskland i 2023 træffer foranstaltninger med henblik på at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs²¹, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Tyskland bør være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation Tyskland blev også anbefalet at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at gøre brug af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.
- (21) I 2023 forventes den finanspolitiske kurs ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at være kontraktiv (+0,5 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en ekspansiv finanspolitisk kurs i 2022 (-2,7 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede

¹⁹ Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt — hvis det er relevant — investeringsforanstaltninger.

²⁰ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Tysklands nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2022 (*EUT C 334 af 1.9.2022, s. 35*).

²¹ Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Tysklands potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år), som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 7,1 %.

primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et kontraktivt bidrag på 0,3 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter de øgede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger til husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, med 0,2 % af BNP. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter i overensstemmelse med Rådets henstilling. Udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler forventes at beløbe sig til 0,2 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer forventes at indebære et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs²². Tyskland planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler og forventes at fastholde nationalt finansierede investeringer. Tyskland planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling samt i energisikkerhed såsom energirenovering af bygninger, forbedring af opladningsinfrastrukturen til elektriske biler og udstyring af skoler, så de er klar til den digitale tidsalder, som delvist finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige underskud at falde til 1¼ % af BNP i 2024. Faldet i 2024 afspejler hovedsagelig udfasningen af energiprisbremserne. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at falde til 66½ % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud på 1,2 % af BNP i 2024. Dette er lavere end det underskud, der forventes i programmet, hovedsagelig på grund af en antagelse om lavere udgifter til energistøtteforanstaltninger. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvote være lavere og udgøre 64,1 % ved udgangen af 2024, hovedsagelig på grund af det lavere underskud.
- (23) Ifølge stabilitetsprogrammet skal de fleste energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen forventer på nuværende tidspunkt nettoomkostninger ved energistøtteforanstaltninger svarende til 0,3 % af BNP i 2024. Dette er baseret på den antagelse, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne. De fleste af de energistøtteforanstaltninger, der i øjeblikket er planlagt til at forblive i kraft i 2024, synes ikke at være rettet mod sårbare husholdninger eller virksomheder. De fleste af dem bevarer prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten.
- (24) I Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 opfordres der til at anvende en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede målsætning med 0,5 % af BNP som benchmark²³. Hvis der tages hensyn til den finanspolitiske holdbarhed²⁴, vil

²² Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et kontraktivt bidrag på 0,3 procentpoint af BNP. Dette bidrag vedrører hovedsagelig ophævelsen af det foregående års foranstaltning til nationalisering og rekapitalisering af engrosgasleverandører i Tyskland med henblik på at garantere energisikkerheden.

²³ Jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97, som også kræver en tilpasning på over 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

²⁴ Kommissionen anslog, at Tyskland ville have behov for en gennemsnitlig årlig stigning i den strukturelle primære saldo som en andel af BNP på 0,25 procentpoint for at opnå en plausibel gældsreduktion på mellemlang sigt. Dette skøn var baseret på Kommissionens efterårsprognose 2022. Udgangspunktet for dette skøn var forventningerne til det offentlige underskud og den offentlige gæld for 2024, som forudsatte, at energistøtteforanstaltningerne blev afviklet i 2024.

en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,3 % af BNP i 2024 være hensigtsmæssig. For at sikre en sådan forbedring bør væksten i de nationalt finansierede primære nettoudgifter²⁵ i 2024, som det fremgår af denne henstilling, ikke overstige 2,5 %.

Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som ifølge Kommissionen i øjeblikket beløber sig til 2,0 % af BNP i 2023) udfases, afhængigt af udviklingen på energimarkedet og med udgangspunkt i de mindst målrettede foranstaltninger, og de dermed forbundne besparelser bør anvendes til at reducere det offentlige underskud. På grundlag af Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter, som ligger under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024.

- (25) Under antagelse af en uændret politik forventes det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter vil stige med 2,4 % i 2024, hvilket er under den anbefalede vækstrate. Den tilpasning, der forventes i Kommissionens prognose, er mindre end besparelserne som følge af den fuldstændige udfasning af energistøtteforanstaltningerne, hvilket skyldes diskretionære foranstaltninger, der reducerer indtægterne, såsom forskellige nedsættelser af indkomstskatten, samt at nogle af energistøtteforanstaltningerne stadig er i kraft i 2024.
- (26) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at forblive stabile på 2½ % af BNP i 2023 og 2024. Programmet henviser til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter forskellige reformer af indkomstskattesystemet og pensionssystemet.
- (27) Stabilitetsprogrammet skitserer en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes det offentlige underskud gradvist at falde til ¾ % af BNP i 2025 og 2026. Det offentlige underskud ventes dermed at falde til under 3 % af BNP i 2024. Ifølge programmet vil den offentlige gældskvote falde fra 66½ % ved udgangen af 2024 til 65½ % ved udgangen af 2026.
- (28) Selv om beskæftigelsesresultaterne fortsat er solide, forventes manglen på arbejdskraft og kvalifikationer i en situation med hurtig aldring af befolkningen at stige yderligere. Befolkningen i den erhvervsaktive alder forventes at blive reduceret med 3,7 mio. i 2020'erne som følge af, at babyboomgenerationen går på pension. Dette vil i væsentlig grad øge finansieringsbehovet for det obligatoriske "pay-as-you-go"-system (første pensionsøjle) og muligvis udfordre pensionernes tilstrækkelighed. Der vil være behov for en nettomigration på ca. 400 000 personer om året for at opveje en skrumpende potentiel arbejdsstyrke. Den lovbestemte pensionsalder vil gradvist stige til 67 år i 2031. Selv om beskæftigelsesfrekvensen for arbejdstagere i alderen 55-64 år er blandt de højeste i EU, er stigningen i den faktiske pensionsalder aftaget i de seneste år, og beskæftigelsen i aldersgruppen over 65 år halter bagefter de lande, der klarer sig bedst i EU. Dette skyldes bl.a. mulighederne for tidlig pensionering, hvilket lægger yderligere pres på pensionssystemets bæredygtighed. Personer, der har arbejdet mindst 35 år, kan gå tidligt på pension mod blot en relativt lille nedsættelse af pensionsydelse. Personer, der har arbejdet mindst 45 år, kan gå på pension uden at miste pensionsrettigheder (*Rente nach 45 Beitragsjahren*). De statsstøttede private

²⁵ Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og ekskl. renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

pensionsordninger (personlige pensionsordninger i tredje søjle, *Riester Rente*) har hidtil været underudnyttede. Trods bestræbelserne på at øge anvendelsen af arbejdsmarkedspensioner (anden søjle) ligger dækningen fortsat på ca. 56 %.

- (29) Skattemikset i Tyskland er fortsat særdeles afhængigt af indtægter fra beskatning af arbejde, mens beskatningsgrundlag, der kan understøtte inklusiv og bæredygtig vækst, fortsat er underudnyttede. Skattebeløbet på arbejde er en af de højeste i EU, og samspillet mellem skatte- og overførselssystemet resulterer i svage incitamenter til at øge antallet af arbejdstimer for lavtlønnede og sekundære forsørgere, som ofte er kvinder. Dette tynger udbuddet af arbejdskraft og forværrer manglen herpå. Tysklands miljøafgiftsniveau ligger under EU-gennemsnittet for både energi- og transportafgifter. Skatten på køretøjer tilskynder ikke til mere miljøvenlig transport. Mængden af miljøskadelige subsidier såsom subsidier til fossile brændstoffer (herunder skattefritagelser og afgiftslempelser) er fortsat betydelig, hvilket hæmmer den grønne omstilling.
- (30) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterie 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. En hurtig gennemførelse af planen er væsentlig på grund af den midlertidige karakter af genopretnings- og resiliensfaciliteten, som fortsætter til 2026. Selv om gennemførelsen af Tysklands genopretnings- og resiliensplan er i gang, er der betydelige forsinkelser. Begrænsede ressourcer til at gennemføre planen og utilstrækkelig prioritering har fået Tyskland til at sakke bagud med hensyn til gennemførelsesprocessen. Tyskland mangler stadig at undertegne sine operationelle ordninger og indsende sin første betalingsanmodning. Tysklands genopretnings- og resiliensplan blev allerede revideret én gang den 14. februar 2023, hvor to investeringsforanstaltninger, som ikke kunne gennemføres fuldt ud på grund af objektive omstændigheder²⁶, blev tilpasset. Planen forventes at blive revideret igen i 2023 med endnu et tillæg for at dække REPowerEU-kapitlet og tage højde for stigningen i ikketilbagebetalingspligtig støtte. Forhandlingerne om REPowerEU-kapitlet og med henblik på at tage højde for stigningen i ikketilbagebetalingspligtig støtte er imidlertid i gang. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Tysklands strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og effektivt at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (31) Kommissionen godkendte alle Tysklands programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Tyskland.

²⁶ Rådets gennemførelsesafgørelse af 14. februar 2023 om ændring af Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Tysklands genopretnings- og resiliensplan (ST 5536/23).

- (32) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen skal håndtere, står Tyskland også over for andre udfordringer, der knytter sig til digitaliseringen, energipolitikken og den grønne omstilling.
- (33) Tyskland har gjort en indsats for at forbedre digitaliseringen af offentlige tjenester, men gennemførelsen går fortsat langsomt. Kun nogle få af målene i loven om onlineadgang, som gør den fortsatte digitalisering af alle administrative tjenester obligatorisk, blev nået inden måldatoen (udgangen af 2022). Kommissionens benchmark for e-forvaltning viser, at landet også klarer sig dårligt med hensyn til digitalisering af backoffice, hvilket er afgørende for en effektiv levering af tjenester ud over anvendelsesområdet for loven om onlineadgang. I den forbindelse er modernisering af registrene henhold til registermoderniseringsloven med henblik på at gennemføre EU's engangsprincip, hvor enkeltpersoner og virksomheder kun skal give standardoplysninger én gang til myndighederne, blevet prioriteret. Der er imidlertid kun sket få fremskridt, siden loven trådte i kraft i 2021. Desuden anvendes tjenester, der er blevet digitaliseret, kun i begrænset omfang: Tyskland ligger under EU-gennemsnittet med hensyn til andelen af befolkningen, der bruger e-forvaltningstjenester. Tyskland ligger også under EU-gennemsnittet med hensyn til forskellige aspekter af benchmarkindikatorerne for e-forvaltning såsom gennemsigtighed, eksistensen af centrale katalysatorer og tilgængeligheden af digitale offentlige tjenester for personer fra udlandet. Det nationale udvalg for forskriftskontrol anser gennemførelsen af loven om onlineadgang for at være utilstrækkelig og har identificeret den forventede mangel på arbejdskraft som en central risiko, hvis der ikke opnås effektivitetsgevinster gennem digitalisering. De flaskehalse, der er identificeret i forbindelse med digitaliseringen af offentlige tjenester, gælder også for tilsvarende foranstaltninger i den tyske genopretnings- og resiliensplan.
- (34) Forbedring af de digitale færdigheder er afgørende for den digitale omstilling med henblik på at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og øge produktiviteten. I Tyskland havde blot 49 % af de 16-74-årige i 2021 mindst grundlæggende digitale færdigheder, hvilket er under EU-gennemsnittet på 54 % og hæmmer den digitale omstilling. Af alle 16-19-årige havde kun 50 % i 2021 mindst grundlæggende digitale færdigheder, hvilket er 19 procentpoint under EU-gennemsnittet. Selv om Tyskland ligger over EU-gennemsnittet med hensyn til procentdelen af IKT-specialister i beskæftigelse og matcher EU-gennemsnittet for kvindelige IKT-specialister, er der et stort antal ubesatte stillinger, hvilket afspejler yderligere behov. En yderligere indsats for at afhjælpe manglen på lærere og uddanne lærere bedre i digitalisering på alle uddannelsesniveauer vil være afgørende for at forbedre de digitale færdigheder. Integrationen af digital teknologi i forretningsaktiviteter ligger kun omkring EU-gennemsnittet, herunder med hensyn til andelen af små og mellemstore virksomheder, der som minimum har et grundlæggende digitalt intensitetsniveau, og virksomhedernes indførelse af avancerede teknologier såsom cloud, big data og kunstig intelligens. Den tyske genopretnings- og resiliensplan omfatter en række foranstaltninger, der støtter digitale færdigheder, og navnlig digital uddannelse, såsom investering i digitalt udstyr til lærere, en uddannelsesplatform og uddannelsescentre. Tyskland er desuden i færd med at gennemføre foranstaltninger, der skal hjælpe med at opkvalificere og omskole landets arbejdsstyrke. Dette omfatter fokus på digitalisering af virksomheder (f.eks. europæiske digitale innovationsknudepunkter eller investeringsstøtteordningen Digital Nu (*Digital Jetzt*)).
- (35) Samlet set har kun 19,3 % af husstandene adgang til en fiberbredbåndsforbindelse, hvilket placerer Tyskland blandt de medlemsstater, der har den laveste fiberdækning

(næstlaveste i EU, hvor de fem bedste i EU har en fiberdækning på mindst 85 %). Manglen på fiberforbindelser og net med meget høj kapacitet generelt er særlig udtalt i landdistrikterne. Dette hæmmer produktivitetsvæksten, især i små og mellemstore virksomheder. Opnåelsen af målet om at forbinde 50 % af husholdningerne og virksomhederne til nettet via fiberoptik inden 2025 (og 100 % inden 2030) risikerer at blive forsinket. Forbedring af rammebetingelserne, f.eks. gennem udvidelse af planlægnings- og gennemførelseskapaciteten i den offentlige sektor, er afgørende for at fremskynde udbredelsen af fibernet. Opfyldelsen af netmålene vil også kræve forbedringer af de administrative procedurer i forbindelse med ansøgning om og udstedelse af tilladelser samt standardisering af alternative, mindre tidskrævende installationsmetoder.

- (36) Tyskland formåede på effektiv vis at reducere sin store afhængighed af russisk gas og olie i forhold til 2021 (fra 65 % til næsten nul for gas og fra 34 % til under 25 % for olie). Det har planlagt og påbegyndt gennemførelsen af naturgasinfrastruktur, der helt vil erstatte den russiske gasimport på mellemlang sigt. Tyskland opfyldte sine forpligtelser med hensyn til gaslagring sidste vinter og nåede op på 90,1 % pr. 31. december 2022. Takket være sammenkoblede gasmarkeder vil flydende naturgas (LNG), der importeres af Tyskland, også kunne finde vej til andre europæiske lande og bidrage til Europas forsyningssikkerhed, forudsat at den relevante infrastruktur implementeres uden yderligere forsinkelser. Samtidig er landet stadig afhængigt af importerede fossile brændstoffer. Tysklands naturgasforbrug er faldet med 16 % i perioden mellem august 2022 og marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående 5 år, hvilket er mere end reduktionsmålet på 15 %. Tyskland opfordres til at fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024²⁷.
- (37) Elektricitet fra vedvarende energikilder er afgørende for en vellykket gennemførelse af Tysklands planer for grøn omstilling, herunder for produktion af vedvarende brint, elektriske køretøjer og varmepumper samt for at opnå energisikkerhed på mellemlang sigt. Det vil imidlertid være nødvendigt at opstille vedvarende energikilder tre gange hurtigere end hidtil (fra + 67 % i de seneste 8 år til + 196 % i de kommende 8 år) for at nå de nationale opstillingsmål. Komplekse og langvarige tilladelsesprocedurer har bremset udbredelsen af vedvarende energikilder og yderligere nulemissionsteknologier, og den nyligt vedtagne lovgivning til forbedring af processerne er endnu ikke gennemført. Ud over de adresserede udfordringer hæmmes udstedelsen af tilladelser af manglen på digitalisering og dertil knyttede færdigheder samt underbemandede myndigheder, herunder domstole. Der er fortsat flaskehalse med hensyn til netfleksibilitet, herunder lagring, og udvidelse af højspændingstransmissionsnet, herunder gennemførelse af projekter af fælles interesse. Desuden er Tysklands distributionsnet ikke blevet tilstrækkeligt digitaliseret og opgraderet til at kunne rumme de mange nye producenter og forbrugere af elektriske køretøjer, solcellesystemer og varmepumper, og kapaciteten til lagring af elektricitet kan udvides. Bestræbelserne i forbindelse med energieffektivitet, herunder inden for transport, boligopvarmning og industri, og udrulning af varmepumper på en økonomisk overkommelig måde står over for udfordringer med hensyn til opskalering og rettidig gennemførelse, som skal gøre det muligt for Tyskland at opfylde sine klima- og energimål, mindske sin afhængighed af fossile brændstoffer og styrke konkurrenceevnen og jobskabelsen, herunder i sektoren for fremstilling af ren

²⁷ Rådets forordning (EU) 2022/1369 og (EU) 2023/706.

teknologi. Hvis man skal nå klimamålene, er der behov for yderligere tiltag med henblik på at dekarbonisere transport- og byggesektoren. Disse sektorer har ikke opfyldt de nationale sektorspecifikke emissionsmål for 2022 på trods af indførelsen af foranstaltninger såsom en national CO₂-pris, som havde til formål at nedbringe emissionerne i disse to sektorer. Det naturlige kulstofdræn i Tyskland er mindsket siden 2016, hvilket betyder, at der er behov for en indsats for at genoprette skove og tørvemoser. En større indsats vedrørende klimatilpasning, den cirkulære økonomi og miljøbeskyttelse mindsker risiciene fra globale udfordringer og bidrager til modstandsdygtighed over for klimaændringer, sikring af naturressourcer og mindskelse af industriens afhængighed af kritiske råstoffer.

- (38) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. Forbedring af uddannelsesresultaterne for dårligt stillede grupper udgør et bedre grundlag for videreuddannelse. Voksenuddannelse er afgørende, hvis man vil afhjælpe den vedvarende mangel på kvalificeret arbejdskraft. I de seneste 10 år har andelen af voksne, der har deltaget i uddannelsesaktiviteter i løbet af de seneste 4 uger, imidlertid været nogenlunde stabil og ligger under EU-gennemsnittet (8,1 % i 2022, EU-gennemsnit 11,9 %), og andelen var kun 4 % for lavtuddannede arbejdstagere. I energiintensive industrier faldt arbejdstagernes deltagelse i uddannelse desuden fra 9,8 % i 2015 til 7,6 % i 2021, hvilket er under EU-gennemsnittet (8,9 %). Fremme af deltagelse i grund- og videreuddannelsesprogrammer med henblik på at støtte den grønne omstilling vil være i overensstemmelse med Tysklands mål om, at 65 % af alle voksne skal deltage i uddannelse hvert år senest i 2030.
- (39) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning²⁸ afspejles i henstilling 1 nedenfor.
- (40) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsberedygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den

²⁸

I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

opretholder incitamentet til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Tyskland bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling vedrørende euroområdet.

- (41) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og vurderingen heri har Rådet gennemgået det nationale reformprogram 2023 og stabilitetsprogrammet 2023. Dets henstillinger efter artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 nedenfor. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til det vedvarende store overskud på betalingsbalancens løbende poster. Henstilling 2), 3) og 4) bidrager til at adressere henstilling 1) for så vidt angår højere investeringer. De politikker, der er omhandlet i henstilling 1), bidrager dels til at rette op på ubalancer, dels til at gennemføre henstillingerne vedrørende euroområdet, jf. betragtning 40,

HENSTILLER, at Tyskland i 2023 og 2024 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. afvikle de energistøtteforanstaltninger, der var i kraft ved udgangen af 2023, og anvender de dermed forbundne besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; hvis nye stigninger i energipriserne kræver støtteforanstaltninger, skal det sikres, at de er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er økonomisk overkommelige og bevarer incitamenterne til energibesparelser;
sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 2,5 %;
bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, navnlig med henblik på at fremme den grønne og den digitale omstilling; gennemføre offentlige investeringsinitiativer som planlagt; fortsætte med at forfølge en mellemfristet finanspolitisk strategi i perioden efter 2024 med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der fører til en højere holdbar vækst, med henblik på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt;
forbedre skattemikset med henblik på en mere inklusiv og bæredygtig vækst, navnlig ved at forbedre incitamenterne med henblik på at øge antallet af arbejdstimer; sikre pensionssystemets holdbarhed på lang sigt
2. fremskynde gennemførelsen af den reviderede genopretnings- og resiliensplan betydeligt, bl.a. ved at sikre tilstrækkelige ressourcer, og hurtigt færdiggøre addendummet og REPowerEU-kapitlet med henblik på hurtigt at påbegynde gennemførelsen heraf; fortsætte med en hurtig gennemførelse af samhørighedspolitikens programmer i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. fremskynde digitaliseringen af hele tjenestekæden for offentlige tjenester og forbedre borgernes digitale færdigheder; fjerne investeringshindringer og sætte skub i investeringer i digitale kommunikationsnet med meget høj kapacitet
4. intensivere indsatsen for yderligere at reducere den samlede afhængighed af fossile brændstoffer ved at øge investeringerne i og fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og elnet gennem forbedret administrativ kapacitet og strømlinede processer, herunder tilladelsesprocedurer. optrappe indsatsen vedrørende energieffektivitet inden for transport, byggeri og industri, herunder gennem investeringer i varmesystemer og yderligere politiske foranstaltninger, der tager sigte på

tilvejebringelse og erhvervelse af de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand